

Handläggare
Ann-Sofie Crona
Telefon: 08-50805209

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2024-09-26

Svar på remiss av Motion om införandet av projektet Matvänner för att minska social isolering bland stadens äldre

Kommunstyrelsens diarienummer KS 2024/259

Förvaltningens förslag till beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är remissinstans för *Motion om införandet av projekt Matvänner för att minska social isolering bland stadens äldre* av Jan Jönsson (L) och Isabel Smedberg-Palmqvist (L). I motionen framförs att Stockholm stad bör göra mer för att motverka att äldre hamnar i långvarig ensamhet och isolering. Genom initiativet "Matvänner" ska stadens äldre erbjudas möjlighet att köpa och äta mat i gemenskap på det lokala äldreboendet, en enkel satsning för en låg kostnad.

Förvaltningen erbjuder idag olika former av uppsökande och förebyggande arbete inom äldreomsorgen för att minska ensamhet hos äldre. Bland annat erbjuds flera aktiviteter för att skapa meningsfullhet och gemenskap. Förvaltningen ser utmaningar med att öppna upp det lokala vård- och omsorgsboendet, boendes hem, för utomstående med hänsyn till de boendes integritet och hälsa.

Bakgrund

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är remissinstans för *Motion om införandet av projekt Matvänner för att minska social isolering bland stadens äldre* av Jan Jönsson (L) och Isabel Smedberg-Palmqvist (L).

Kommunstyrelsens remiss inkom till stadsdelsförvaltningen den 18 juni 2024 och ska besvaras senast den 25 oktober 2024. Övriga remissinstanser är Stadsledningskontoret, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs

stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, PRO, SPF
Seniorerna och Vårdföretagarna.

Ärendet

I motionen framförs att ofrivillig ensamhet är ett stort hälsoproblem i vårt samhälle. Äldre personer över 75 år är den grupp som i störst utsträckning upplever ofrivillig ensamhet. Inriktning för Stockholm stad borde vara att främja möten och skapa mötesplatser som gör att äldre kan interagera med varandra och finna en meningsfull vardag. Stockholm stad både kan och borde göra mer för att motverka att äldre hamnar i långvarig ensamhet och isolering. Genom initiativet "Matvänner" ska stadens äldre erbjudas möjlighet att, en gång i veckan, köpa och äta mat på det lokala äldreboendet tillsammans med andra personer i närområdet. Detta är en enkel satsning och har potential att, för en låg kostnad göra en positiv inverkan mot ofrivillig ensamhet bland stadens äldre. På detta sätt kan staden verka för att minska känslan av ensamhet och samtidigt främjar en känsla av samhörighet bland stadens äldre.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ofrivillig ensamhet drabbar många äldre och kan bidra till psykisk ohälsa. Genom sociala möten och meningsfulla aktiviteter kan risken för att uppleva känslor av ensamhet minskas.

Idag bedrivs olika former av uppsökande och förebyggande arbete inom äldreomsorgens enheter för att nå ut till stadsdelens äldre invånare och det erbjuds flera aktiviteter för att skapa meningsfullhet och gemenskap.

Äldreomsorgens förebyggande enhet skickar varje år ut informationspaket till de äldre i stadsdelsområdet som inte har hemtjänst och som under året fyller 70, 80 respektive 90 år. 90-åringarna erbjuds även ett hembesök för personlig information. Det görs även en satsning på hälsofrämjande samtal där det i år har skickats ut 585 brev med erbjudande om samtal till de som fyller 70 år under året. Förra året skickades liknande erbjudande till de som fyllde 80 år.

För att nå ut ytterligare annonseras verksamhetens aktiviteter emellanåt i lokaltidningen Mitti och ett nyhetsbrev går regelbundet ut till 402 prenumeranter. Stadsdelens äldrelots ger vägledning och information om äldreomsorgen och arbetar aktivt för att göra sig känd genom besök hos föreningar, kyrkor etc.

aktivitetscentren få ett erbjudande om en intro-välkomst vecka där aktivitetscentrens personal även erbjuder att ledsaga eller möta upp de äldre.

På aktivitetscentrens caféer finns möjlighet att köpa smörgåsar, lättare lunch och fika som kan intas i sällskap av andra besökare. Här uppmärksammas också högtidsdagar samt till exempel fettisdagen med semla och kanelbullens dag.

Under våren anordnades lunch i gemenskap på alla tre aktivitetscenter och tack vara finansiering via matlyftet har det under sommaren anordnats bland annat följande aktiviteter:

- Dagkollo för seniorer som inte har möjlighet till semester på annan ort.
- En kostnadsfri busstur till Taxinge slott med lunch och guidning.
- Utflykt till Stadsmuseet med guidad tur och möjlighet till lunch på egen bekostnad.
- En kostnadsfri busstur med historisk guidning genom stadsdelsområdet med efterföljande lunch på Hässelgården.
- Badutflykter till våra strandbad med picknick.
- Grillning.
- Tårtkalas.

Äldre är en heterogen grupp med olika förmågor, värderingar och intressen. Därför behöver det finnas ett varierat utbud och göras olika riktade satsningar för att nå specifika grupper bland de äldre. Som exempel har verksamheten genom aktivt arbete lyckats få ihop en grupp bestående av enbart män som en gång i månaden kommer till Växthuset där de möts och pratar om ämnen som intresserar dem. Gruppen kallas ”Gubbröra” och varje termin bjuds deltagarna i gruppen på smörgås med gubbröra.

Utöver det förebyggande och uppsökande arbete som görs kan även äldreomsorgens biståndshandläggare vid behov bevilja insatser för att motverka ensamhet och isolering. Hemtjänst i form av måltidssällskap kan beviljas för stöd eller sällskap vid måltider i hemmet, följa till aktivitetscenter för att delta i fysiska eller sociala aktiviteter. Insatsen ledsagning kan beviljas för kulturella och sociala aktiviteter som att gå på teater, museum eller restaurangbesök och dagverksamhet kan beviljas den som har behov av regelbunden social gemenskap, stimulans och meningsfulla aktiviteter. Dagverksamhet inkluderar även måltider och finns med inriktning mot demens och med social inriktning.

sammanhang genom exempelvis Äldrekontakt, Frivillig väntjänst och Röda korsets aktiviteter för gemenskap.

Förvaltningen ser utmaningar med att öppna upp vård- och omsorgsboenden för stadens övriga äldre invånare som inte bor på boendet. De som bor på vård- och omsorgsboende har boendet som sin permanenta bostad och har en nedsatt hälsa i form av somatiska sjukdomar eller demens. Det är viktigt att värna om deras integritet i sitt eget hem och de behöver kontinuitet och trygghet. De ska kunna inta sina måltider i lugn och ro, att träffa olika nya personer skulle skapa en stressig måltidssituation.

Att öppna upp boendet på det sätt som föreslås kan även medföra hälsorisker och smittspridning bland redan sköra äldre, samt oro och ångest.

Förvaltningen föreslår att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Marie Lissäng
Avdelningschef
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remissbrev
2. Motion av Jan Jönsson (L) och Isabel Smedberg-Palmqvist om införandet av projektet Matvänner för att minska social isolering bland stadens äldre

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2024-09-11
Marie Lissäng, Avdelningschef	2024-09-03